

SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI EGYETEM DOKTORI ISKOLA
TANTÁRGYLEÍRÁSOK 2023/2024. I. FÉLÉVTŐL

Tartalom

SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI EGYETEM DOKTORI ISKOLA TANTÁRGYLEÍRÁSOK 2023/2024. I. FÉLÉVTŐL.....	1
1. KÖZÖS TANTÁRGYAK.....	2
2. KONZULÁCIÓS TÖRZSTÁRGY (DLA / PhD)	9
3. PhD TÖRZSTÁRGYAK	11
4. DLA TÖRZSTÁRGYAK.....	23

1. KÖZÖS TANTÁRGYAK

Tantárgy neve: Jelentésalkotás a művészetekben I-II.	Kreditszáma: 12 6 kr. * 2 félév	Kódja: DI23JELM2-x
Óratípus: előadás	Értékelés: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (1-2. félév)		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja: A különböző művészeti ágak műalkotásai közös és sajátos (nem verbális és verbális) „nyelve” születésének, működésének a megismerése. A műalkotások „nyelvében” közös szimbolizáció (metaforizáció), valamint a befogadási (jelentésalkotási) folyamatuk során a közös és sajátos jelenségeinek felismerése. A téma antropológiai, szemiotikai, pragmatikai irodalom- és nyelvelméleti alapjainak elsajátítása hozzájárul művészeti létmód (különös tekintettel az irodalom, a színház és a film „nyelvének”) tudatos megértéséhez.		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:		
A hallgató		
a) tudása		
<ul style="list-style-type: none">- Rendelkezik a művészettudomány tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb (antropológiai, irodalom- és nyelvelméleti) irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.- Alkotó módon ismeri a művészetelmélet összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.- Rendelkezik művészetelmélet önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.		
b) képességei		
<ul style="list-style-type: none">- Képes a művészetelmélet (műalkotásértés, -befogadás) kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.- Alkalmazni tudja a művészetelmélet sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét		

szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

c) attitűdjei

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a művészettudomány sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a művészettudomány jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni a művészet elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

- I.félév

A művészet és a nyelv születése, evolúciója

Az emberi viselkedéskomplexum

Az alapérzelmek és a művészetek. Az álom és a művészetek

A kultúra rétegződése és a művészeti ágak kibontakozása

Technológiák és művészetek (médiumentelmélet)

A műalkotás helye, szerepe a szerves és a szervetlen kultúrafejlődésben

- II.félév

A művészet mint nyelv (szöveg)

A műalkotás (irodalom, film, színház) jelentésének megközelítése

A jelentésalkotás elmélete: kategorizáció, fogalmi keretek és tudás, metonímia, metafofa, jelentés és gondolkodás, képi sémák, alternatív konceptualizáció, mentális terek, fogalmi integráció, jelentésalkotás—nyelv--kultúra

Az irodalmi mű pszichológiai és stilisztikai megközelítése

A műalkotás mitopoétikai jellemzői

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

Elméleti előadás (vizuális és auditív szemléltetőeszközökkel), az elméleti anyag vázlatával

Előtanulmányi feltételek:

DLA hallgatóknak kötelező, PhD hallgatóknak kötelező 1 félév teljesítése

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

- Esszéírás előre egyeztetett egyéni témából,
- A kollokviumon az esszé tömör prezentációja

Aláírás:

Az előadások 70%-án való részvétel, a megadott határidőre az egyéni esszé elkészítése (a tudományos esszéírás követelményeinek megfelelően), a kollokviumon ennek tömör bemutatása.

Értékelés:

Ötfokozatú értékelés (jeles a 95-100%-os teljesítés).

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: össz. 40 kontaktóra / 20 kontaktóra / félév

Kötelező irodalom:

Balázs Géza: A művészet és a nyelv születése. Szemiotika, művészetelmélet, antropológiai nyelvészet. MNYKNT—IKU, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-6224-04-0 (Online: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-a-muveszet-es-a-nyelv-szuletese-e-konyv/>)

Benczes Réka—Kövecses Zoltán: Kognitív nyelvészet. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 978-963-059-734-0 (Online: https://mersz.hu/dokumentum/kognitiv_nyelveszet_4/)

Kövecses Zoltán: Extended Conceptual Metaphor Theory. Cambridge University Press, 2020. Online ISBN: 9781108859127. DOI:<https://doi.org/10.1017/9781108859127>

Csányi Vilmos: Íme, az ember. A humánétológus szemével. Open Books, Budapest, 2015. ISBN: 9789633104101 és 2022. ISBN: 9789635720385

Miko, Frantisek Az epikától a líráig. Az irodalmi mű stilisztikai vizsgálata. NAP Kiadó, Dunaszerdahely, 2000. ISBN 80-85509-99-7

Ajánlott irodalom:

Balázs Géza: Színházzsemiotikai korszakok és törekvések. Magyar Művészet, 2023/3. 18—29. ISSN 2064-3799. (Online: <http://www.magyar-muveszet.hu/folyoiratok/magyar-muveszet-20233>)

Király Jenő: Mágikus mozi. Műfajok, mítoszok, archetípusok a filmkultúrában. Korona Kiadó, Budapest, 1998. ISBN 963-936-617

Kövecses Zoltán: Where Metaphors Come From: Reconsidering Context in Metaphor. Oxford University Press, 2015. Print ISBN: 9780190224868, Online ISBN: 9780190224882

Pálfi Ágnes: „Kortyolgat az ég tavából”. Arany János és József Attila mitopoézise. Cédrus Művészeti Alapítvány—Napkút Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 978-963-263-276-6

Tamás Attila: A nyelvi műalkotás jelentése (A jelentés fogalma – a műalkotás felől nézve). Studia Litteraria, Tomus XXII. KLTE, Debrecen, 1984. ISBN: 963-471-360-2

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Balázs Géza CSc. egyetemi tanár

Oktatók: Prof. Dr. Balázs Géza CSc. egyetemi tanár

Tantárgy neve: Tudománykommunikáció, **Kreditszáma:** 12 **Kódja:** DI23TKMO2-x
művészetközvetítés, oktatásmódszertan I-II. 6 kr. * 2 félév

Óratípus: Előadás

Értékelés: Kollokvium

A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (3-4. félév)

A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint

Az oktatás nyelve, magyar-

A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek

A tantárgy besorolása: kötelező

A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)

A tantárgy célja: A tantárgy I. félévének célja a doktoranduszok bevezetése az írásos és audiovizuális tudományos kultúrába, valamint a tudománykommunikáció elhelyezése a megjelenéseket befogadó nyilvános kommunikáció részterületei között. A kurzus hallgatói a nyilvánosságot megcélzó média-, illetve a tudósközösségen belüli közösségi-médiakommunikáción kívül a tudománykommunikációt a tudományos írás és a tudományos prezentáció audiovizuális területére kiterjesztve is megismerik. A vizsgáldás egyrészt nyelvészeti-textológiai központú, másrészt pedig kifejezetten gyakorlati szempontokat érvényesítő, az egyes szövegfajtákat és kutatási lépéseket részletező példák ismertetésében és személyes feladatmegoldásokban nyilvánul meg.

A tantárgy II. félévének célja a színház- és filmpedagógia, színházi és mozgóképes játéktechnikák és az alkotófolyamat mozzanatainak művészetközvetítésbe és az oktatási módszertanba történő beillesztése. A doktoranduszok a gyakorlati tárgy keretében megismerkednek a művészetközvetítés és oktatás módszertani megközelítéseivel, kihívásaival és a tevékenységhez szükséges pedagógiai attitűdökkel. A színházművészeti, mozgóképművészeti és oktatáselméleti ismeretek strukturált áttekintését követően a hallgatók az egyes műfajok, formák, játéknyelvek, alkotói megközelítések pedagógiai alkalmazásának módszereivel ismerkednek meg. Hipotetikus és tényleges művészetközvetítési, színház- és filmpedagógiai helyzetekben vizsgálják ezen módszerek alkalmazhatóságát a különböző korosztályú résztvevők oktatási kontextusaiban.

Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:

A hallgató

a) tudása

- Rendelkezik a tudománykommunikáció, a művészetközvetítés és az oktatásmódszertan tárgykörének a művészettudomány, azon belül a színház- és filmművészet közvetítéséhez és oktatásához szükséges módszertanával, a legfontosabb irányok és pontosan kidolgozott határok, összefüggések kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megéri a tudománykommunikáció, a művészetközvetítés és a színház- és filmművészeti oktatás területei közötti összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, szakmai terminológiát.
- Rendelkezik színháztudományi és filmtudományi kommunikációhoz és oktatáshoz, illetve annak műveléséhez szükséges kutatás-módszertani és szakmai gyakorlati, oktatásmódszertani ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a tudománykommunikáció átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazza, illetve továbbfejleszti a tudománykommunikáció sajátos, külső és belső célcsoportok számára adekvát, analóg és digitális feleletek sajátosságaihoz illeszkedő probléma-megoldási módszereit és felületeit.
- Képes a tudománykommunikáció, a művészetközvetítés és oktatás újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati és módszertani vonatkozásainak kreatív kidolgozására, új technikák és megközelítések kialakítására.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes a tudománykommunikációban és az oktatásmódszertanban az előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére a tudománykommunikációban és az oktatásban.

c) attitűdjei

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a tudománykommunikációs, művészetközvetítési és oktatásmódszertani relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához és az életminőség növeléséhez.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelenleg feltáratlan, vagy a társadalmi, technológiai változások hatására még megjelenő kutatási/művészetközvetítési/oktatásmódszertani problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez tudásátadásra, tudománykommunikációra, művészetközvetítésre vonatkozó új gyakorlati megoldásokat.

- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni a színház- és filmművészet és a művészettudomány területéhez tartozó elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában, prezentációjában és oktatásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a színház- és filmművészet és a művészettudomány elméleti és gyakorlati szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán az etikai kérdések felvetését és megválaszolását.
- Önállóan képes szakmájának megfelelő területek tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

A tantárgy tartalma

Az I. félév tematikája:

- A tudománykommunikáció értelmezései.
- A tudománykommunikáció céljai.
- A tudománykommunikáció célcsoportjai, közönsége.
- A tudománykommunikátor készségei.
- A tudomány mediatizálódása, az áltudományosság megjelenése.
- Tudománykommunikáció analóg és digitális felületeken.
- A tudománykommunikáció hazai és nemzetközi példái.
- Academic writing: a tudományos írás.
- Audiovizuális kommunikáció és műfajai a tudományos közlésben.
- Tudománykommunikáció az oktatásban: anyanyelvi nevelés, képi írástudás, vizuális kommunikáció.

A II. félév tematikája:

- Színház- és filmelméleti bevezetés, definíciók, játéktípusok pedagógiai alkalmazhatósága;
- Életkoroknak megfelelő összetettségű színház és filmfogalom kialakítása, szerepük a személyiségfejlődésben;
- A nevelés elméleti és gyakorlati alapjainak relevanciája a színházi és filmművészeti oktatásban;
- A filmelmélet és a filmkritika oktatás-módszertani felhasználása;
- A színházművészeti és a mozgóképművészeti oktatás kompetenciái;
- Az oktató szerepei és feladatai.
- Színésztréningek, gyakorlatok az oktatásban: szabályjátékok, dramatikus játékok, testtudatosság fejlesztése;
- Rendezői színházi megközelítések a színház- és filmművészeti oktatásban;
- A vizuális gondolkodás fejlesztésének pedagógiai eszközei;
- Zene és ritmus a pedagógiában, együttes játék fejlesztése;
- A színház- és mozgóképművészeti nevelés és személyiségfejlesztés kapcsolata;
- A személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítása;
- Élményalapú oktatás módszertana.
- Előadáselemzés, kritika, nézőkutatás funkciói a színház- és mozgóképművészeti oktatásban.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek: frontális előadás, vizuális és auditív

szemléltetőeszközök, művek és műrészletek bemutatása, interaktív elemek, kiselőadás, mű- és előadáselemzés, egyéni módszertani helyzetgyakorlatok megoldása, prezentációja és elemzése.

Előtanulmányi feltételek:

DLA hallgatóknak kötelező 2 félév, PhD hallgatóknak kötelező 1 félév teljesítése

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei:

Egyéni kiselőadás prezentációval, csoportos feladatok megoldása és bemutatása, kollokvium a tematika alapján.

Aláírás:

A félévközi feladatokat határidőre, értékelhető színvonalon kell teljesíteni.

Értékelés:

Szóbeli kollokvium, a szemeszter során végrehajtott egyéni feladatok részeredményeinek beszámításával.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: össz. 40 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Cziboly Ádám (szerk): Színházi nevelési és színházpedagógiai kézikönyv, InSite Drama, Budapest, 2017. ISBN 9789631297546

Coffin, Caroline – Curry, Mary Jane – Goodman, Sharon – Hewings, Ann – Lillis, Theresa M. – Swann, Joann: Teaching Academic Writing. A toolkit for higher education. Routledge London–New York, 2015. ISBN: 9780415261364

Csirmaz, Mátyás; Mayer, Ágnes; Radnóti Katalin; Projektpedagógia az integráció szolgálatában. https://rad8012.members.iif.hu//index_elemei/pedagogia.htm Utolsó letöltés: 2023.08.25.

Eck Júlia – Kaposi József (szerk.): Dráma, pedagógia, színház, nevelés. Szöveggyűjtemény középfeladók számára, OFI, Budapest, 2016. ISBN: 9789634360834

Jeffrey, Bob; Craft, Anna: Teaching creatively and teaching for creativity: distinctions and relationships <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0305569032000159750> Utolsó letöltés: 2023.08.25.

Veszelszky Ágnes – Falyuna Nóra (szerk.): Tudománykommunikáció különszám, Jel-Kép Budapest. <https://communicatio.hu/jelkep/2018/4/tartalom.htm> Utolsó letöltés: 2023.08.25.

Ajánlott irodalom:

Cameron, Julia: The Artist's Way: A Spiritual Path to Higher Creativity. Souvenir Press, 2020. ISBN: 9781788164290

Cziboly Ádám – Bethlenfalvy Ádám (szerk): Színházi nevelési programok kézikönyve, L'Harmattan Kiadó, 2013. ISBN: 9789632367385

Géher István: Shakespeare-olvasókönyv, Tükörképünk 37 darabban, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2015. ISBN: 9789632369921

Falyuna Nóra (2019) Az(ál)tudományos stílus és az internet. Jel-Kép, 2018/4. 35–50. http://communicatio.hu/jelkep/2018/4/JelKep_2018_4_Falyuna_Nora.pdf Utolsó letöltés: 2023.08.25.
Kárpáti Andrea (vendégszerkesztő): MŰVÉSZETPEDAGÓGIA - EDUCATION THROUGH ARTS - http://real-j.mtak.hu/14850/6/2018_06.pdf Utolsó letöltés: 2023.08.25.
Tantárgyfelelős: Dr. Antal Zsolt PhD egyetemi docens, Dr. Vecsernyés János DLA egyetemi docens
Oktatók: Dr. Antal Zsolt PhD egyetemi docens, Dr. Timár András PhD, Prof. Dr. Balázs Géza CSc. egyetemi tanár, Dr. Csujá László DLA

2. KONZULÁCIÓS TÖRZSTÁRGY (DLA / PhD)

Tantárgy neve: Disszertációs konzultáció a témavezetővel I-IV.	Kreditszáma: 24. 6 kr. * 4 félév	Kódja: DI23KONZ4-x
Óratípus: konzultáció	Értékelés: aláírás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (5-8. félév)		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve, magyar-		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: nincs órarendi beosztás, egyéni konzultáció		
A tantárgy célja: A tárgy célja a doktoranduszok és témavezetők közös munkájának, egyéni konzultációjának elősegítése. A doktorandusz egy félévben legalább háromszor köteles intézményi témavezető(i)ve konzultálni. A konzultációs alkalmak teljesülését a témavezető igazolja hitelesített konzultációs lapon.		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:		
A hallgató		
a) tudása		
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik saját tudományterülete tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. - Alkotó módon megérti tanulmányi területének összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. - Rendelkezik adott saját tudomány/szakterületének önálló kutatásához szükséges kutatómódszertani ismeretekkel. 		
b) képességei		
<ul style="list-style-type: none"> - Képes szakterülete kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. 		

- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, saját tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

c) attitűdjei

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi szakterülete jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére saját területének szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

A kutatási és disszertációs képzési szakaszban a témavezetővel történt igazolt konzultációkra félévente 6 kreditpont szerezhető.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

egyéni konzultáció a témavezetővel

Előtanulmányi feltételek:

Kötelező 4 féléves teljesítése mind DLA, mind PhD hallgatók számára

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

egyéni munka, disszertációs előrehaladás

Aláírás:

féléves konzultációs tevékenység alapján, az aláírás feltétele 3 igazolt konzultációs alkalom

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: nincs, félév során min. 3 alkalmas konzultáció

Kötelező irodalom:

A hallgató saját kutatási témájában releváns hazai és nemzetközi szakirodalom

Ajánlott irodalom: egyéni témához kapcsolódó kutatómódszertani irodalom
Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Balázs Géza egyetemi tanár CSc., a Doktori Iskola vezetője
Oktatók: Doktori Iskola témavezetői

3. PhD TÖRZSTÁRGYAK

Tantárgy neve: Művészetelmélet (Művészetfilozófia és -esztétika, művészetszociológia és -antropológia I-IV.	Kreditszáma: 24 6 kr. * 4 félév	Kódja: PHD23ME4-x
Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium házi dolgozattal	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): I.- IV. félév		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja: Általában a művészetekkel, s ezen belül a színház- és filmművészettel kapcsolatos elméleti megközelítések áttekintése és szemléltetése kiválasztott alkotásokra. A megközelítések közül a művészetfilozófia- és esztétikai, antropológiai és szociológiai megközelítésekre helyezük a hangsúlyt és törekszünk az összművészeti alkotások horizontján történő tárgyalásmódra. A dráma-, színház- és filmművészet területén is megalapozza a szöveg (az irodalmi alkotás) és annak előadása, illetve a textualitás és a vizualitás differenciáinak hermeneutikáját. A kurzus egyaránt nyúl vissza a művészetfilozófia 20. századi klasszikusaihoz és foglal össze kortárs perspektívákat.		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények: Az előadások korszerű és elmélyült tudást generálnak a művészetek esztétikai befogadásához és ezen tudás gyakorlati alkalmazásához a műkritika, valamint a film- és videóművészethez kapcsolódó műértelmezés és a kreatív készségek fejlesztése területén egyaránt. A PhD hallgatóval szemben azt az elvárást fogalmazzuk meg, hogy rendelkezzen a művészettudomány önálló vizsgálatához		

szükséges kutatómódszertani tudással.

A hallgató

a) tudása

- Rendelkezik a művészetelmélet tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti a művészetek hermeneutikai sajátosságait, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát és összefüggéseket.
- Rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az elméleti szövegek és a bemutatott műalkotások kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja az elsajátított tudás sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

c) attitűdjei

- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kortárs művészetek jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

A színház- és filmművészet területén megalapozzuk a szöveg (az irodalmi alkotás, valamint a szöveggént felfogott vizuális produktum) és annak előadása, valamint a textualitás és a vizualitás, továbbá a performativitás differenciájának hermeneutikáját 20. századi és kortárs elméleti szövegek

(többek között Martin Heidegger, Arthur Danto, Hans Belting és Umberto Eco) alapján. A tárgy korszerű és elmélyült tudást generál a művészi megismerés és befogadás aktusához, az emberi kreativitás ontológiai és vallási dimenziójának bemutatásához és ezen tudás gyakorlati alkalmazásához, a kritika, a műértelmezés és a kreativitás területén egyaránt.

A művészetantropológiai témakör a színház- és filmművészet szempontjából veti fel azt a kérdést, hogy mit jelent az alkotó ember számára a szenzualitás, ezen belül is a test, a megtestesülés és megtestesítés. E kérdés vizsgálatához szemelvényeket értelmezünk Maurice Merleau-Ponty írásából az érzékelés és az észlelés problematikájához, Jean-Luc Nancy-nak a művészetek és a test kapcsolatáról, az érintésről írt esszéiből, Marc Augénak az inkarnált műalkotás helyéről topológiájáról, valamint Pilinszky Jánosnak a művészet valóságinkarnáló szerepéről vallott gondolataiból. A színházantropológiai megközelítést megalapozó klasszikusok, Victor Turner és Richard Schechner után Eugenio Barba és Nicola Savarese színházantropológiai megközelítése segíti az előadóművészeti munka kulturális beágyazottságának megismerését a gesztualitás vonatkozásában.

A fiziognómia és pathognómia tudománytörténetének rövid áttekintése után a műszeres befogadásvizsgálatokkal ismerkedünk meg, melyek lehetővé teszik, hogy a szabad szemmel nem látható mikro-arkifejezések szintjén megjelenő belső folyamatokat is vizsgáljuk. A pszichofiziológiai és pszichometriai mérőeszközökkel kiegészítve, a digitális rendszerek érzékenyebb adatfelvételt és pontosabb statisztikai elemzést tesznek lehetővé a hagyományos, jellemzően önbevallásos jelenségértelmezésen alapuló elrendezésekhez képest.

A nagy mintás, kérdőíves (kvantitatív) vizsgálati módszertannal dolgozó színház- (és általában művészet-) szociológia a társadalmi viselkedés, ezen belül a befogadás csoportos jellemzőit tartja szem előtt. A tantárgy keretében megismerkedünk több kérdőív-típussal (Ubersfeld, Pavis, STEP), és azok alkalmazhatóságával.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek: elméleti előadások vizuális és auditív szemléltetőeszközökkel. Művek, műrészletek bemutatása, múzeumlátogatás interaktív beszélgetésekkel.

Előtanulmányi feltételek:

PhD hallgatóknak kötelező négy félév teljesítése.

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tétel felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is): esszéírás megadott témából otthoni munkával

Aláírás:

A tanórák 75 százalékán való jelenlét, a vizsgaként beadandó esszé tervezetének bemutatása, megbeszélése.

Értékelés:

Az értékelés során egyenlő súllyal esik latba az órákon való aktív részvétel és a vizsgaként beadandó esszé kutatásmódszertani megalapozottsága és önálló gondolkodással megfogalmazott kifejtése. Az osztályozásnál egyenlő arányban vesszük figyelembe mindkét komponenst, bármelyik rész elégtelensége esetén a jegy elégtelen.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: 80 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Eugenio Barba-Nicola Savarese: A színész titkos művészete. Színházantropológiai szótár, ford.

Rideg Zsófia és Regős János, KRE-L'Harmattan, Károli Könyvek, 2021. Budapest ISBN: 9789634147589

Hans Belting: Kép-antropológia (Képtudományi vázlatok), részletek, Kijárat Kiadó, Budapest 2004. ISBN: 9789639529144.

Jean-Luc Nancy: Noli me tangere, MMA kiadó, Budapest 2020. ISBN: 9786156192103.

Giorgio Agamben: Studiolo, Kijárat Kiadó, Budapest 2021. ISBN: 9786155160905.

Umberto Eco: *Óriások vállán* (A szépség, A láthatatlan, A művészi tökéletlenség néhány formájáról c. Fejezetek, 27-52, 141-165, 22-249. p.), Kossuth Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 9789630994972.

Victor Turner: From Ritual to Theatre. The Human Seriousness of Play, New York, Performing Arts Journal Publications, 1982. ISBN: 0-933826-17-6

Richard Schechner: „From ritual to theatre and back: the efficacy-entertainment braid”, in Performance Theory, London/New York, Routledge, 1988 (1977). ISBN: 9780203426630

Richard Schechner, Performance Theory, Taylor & Francis e-Library, 2004. ISBN: 9780203361887

Ajánlott irodalom:

Martin Heidegger: A műalkotás eredete, Európa kiadó, Budapest 1988. ISBN: 963074548-8.

Hans-Georg Gadamer: Igazság és módszer, II.1-es fejezet: A nyelv mint a hermeneutikai tapasztalat médiuma, (361-382. p.) Osiris, Budapest 2003. ISBN 963389213-9.

Ivan Illich: A szöveg szőlőskertjében, Osiris kiadó, Budapest 2001. ISBN 963-9380-28-8

Sepsi Enikő: Pilinszky János mozdulatlan színháza Mallarmé, Simone Weil és Robert Wilson műveinek tükrében, Budapest, L'Harmattan, 2015. (<https://harmattan.hu/sepsi-eniko-pilinszky-janos-mozdulatlan-szinhaza-magyar-2-javitott-kiadas-2104>) ISBN: 9789632369723

Sepsi Enikő: *Poetic images, Presence, and the Theater of Kenotic Rituals*, London-New York, Routledge, 2021 (Open Access: https://www.taylorfrancis.com/books/oa-mono/10.4324/9781003163930/poetic-images-presence-theater-kenotic-rituals-enik%C5%91-sepsi?_gl=1*1jf2hoj*_ga*MTI3OTYzNzc4Ni4xNjMzMtU1MTU3*_ga_0HYE8YG0M6*MTY5MjQzMj)

[U2MS40LjAuMTY5MjQzMjU2OS4wLjAuMA.](https://doi.org/10.4324/9781003163930)

ISBN: 978-0-367-75769-4 (hbk) ISBN: 978-0-367-75771-7 (pbk) ISBN: 978-1-003-16393-0 (ebk)
DOI: 10.4324/9781003163930

Sepsi, Enikő - Szabó, Attila: A színházzociológiai befogadás-kutatások: Kutatási irányok és lehetőségek. URÁNIA: INTERDISZCIPLINÁRIS FOLYÓIRAT, 2 (1). pp. 27-43. 2022. ISSN 2786-3255 (Nyomtatott), 2939-5291 (Online)

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Kocziszky Éva, az MTA doktora, egyetemi tanár, Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár

Oktatók: Prof. Dr. Kocziszky Éva egyetemi tanár, DSc, Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár

Tantárgy neve: Műalkotások elemzése

Kreditszáma: 24

Kódja: PHDMŰEL4-x

(film /színház) I-IV.

4 félév *6 kredit

Óratípus: szeminárium

Értékelés: gyakorlati jegy

A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév

A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek

A tantárgy besorolása: kötelező

A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)

A tantárgy célja:

A hallgatók egy-egy mű értelmezési lehetőségeivel, dramaturgiai szerkezetével, scenikai kérdéseivel, a fontosabb szereplők jellemrajzával és a szövegben kódolt hatásmechanizmusokkal az oktató által kiválasztott alkotások – drámák, színházi előadások és filmek – irányított szempontú elemzése során ismerkednek meg. A cselekmény vezetése, a jellemek kidolgozása és működtetése, az információközlés, a drámai helyzetek sűrítése, a kezdés és befejezés problematikája a több különböző korszakból származó, műfajilag is heterogén anyag vizsgálata során konkrét példákból válik általános ismeretté. A kurzus külön figyelmet szentel az irodalmi adaptációk lehetőségeinek és korlátainak. A kreatív, gyakorlat-orientált elemzések kitérnek a kiválasztott drámák, színházi előadások és filmek keletkezéstörténetének, előzményeinek, stiláris eszközeinek vizsgálatára is. Amennyiben ez a szempont releváns, sor kerül az adott mű különböző fordításainak összehasonlítására, a nyelvi aktualizálás ill. átdolgozás (remediáció) kérdéseire is. Hangsúlyt fektetünk az összművészeti jelenségek vizsgálatára, s lehetőség szerint a képi elemzési módszereket

(pl. ikonográfia, ikonológia) kiterjesztjük a színházi vagy mozgóképes látvány elemzésére. A kurzus célja a színpadi, filmes hatások sokféleségének reprezentációja. Az egyes szemeszterek ezért nem feltétlenül egymás folytatásai: az oktatói preferenciák mentén megvalósuló tematikus és műfaji pluralitás szervezi a képzést egészé.

Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:

A hallgató

a) tudása

- Rendelkezik a drámatörténet, színháztörténet és filmtörténet általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti az adott szak, illetve művészettudományi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- Rendelkezik a művészettudomány önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

b) képességei

- Képes szakterületén művészeti alkotások kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott művészeti / tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

c) attitűdjei

- Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a művészettudományi terület sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához.
- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a művészettudomány jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Kreatívan gondolkodva saját koncepciót alkot, autonóm módon és szakszerűen kezdeményez új tudásterületeket, és új gyakorlati megoldásokat.

- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a művészeti közéletben és a színházi- és filmes terület szakembereivel.
- Empátiával és felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

Az óra keretében alkalmazást nyernek a kutatómódszertan óra keretében megismert műelemzési elvek mind az irodalmi, drámai szövegek kutatása és értelmezése területén, mind pedig a szövegek színházi, filmes adaptációja, előadása szempontjából. A színházi szemiotika területén az antik és a klasszikus európai drámák vonatkozásában Simon Goldhill és Erika Fischer-Lichte írásait vesszük alapul, valamint a szemiotika francia mestere, Patrice Pavis elemzési módszere ad segítséget a színházi előadások elemzéséhez. A mozgóképes alkotások elemzésénél a rendezői életmű, a film alapjául szolgáló források, az elbeszélés mód leírása, a látványelemek és az operatőri munka elemzése, továbbá a színészi játék és a színészvezetés, a hang és a zene megfigyelése lesz a középpontban.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek: előadás, kiscsoportos és otthoni munka, peer learning, múzeum- és színházlátogatás, filmnézés

Előtanulmányi feltételek: PhD hallgatók számára 4 félév teljesítése kötelező

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tétel felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is): óralátogatások, kiselőadás és szemináriumi dolgozat.

Aláírás: feltétele a gyakorlati órákon való részvétel, félévközi feladatok elvégzése

Értékelés: öt fokozatú gyakorlati jegy

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: össz. 80 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Patrice PAVIS: Színházi szótár, L'Harmattan, Budapest 2006. ISBN: 9789637343742

Patrice PAVIS: Előadáselemzés, Balassi Kiadó, Budapest 2003. ISBN: 9635064493

SEPSI Enikő –NÉMETH István –TARI János –FABINY Tibor: A művészet mint vizuális kommunikáció, digitális tananyag és annak megadott irodalma, 2013. <https://btk.kre.hu/ebook/> ISBN:9786155961182

BÍRÓ Yvette: A hetedik művészet. A film formanyelve. A film drámaisága. Osiris, Budapest 2003. ISBN

9633894468

David BORDWELL: *Elbeszélés a játékfilmben.* (ford. PÓCSIK Andrea). Magyar Filmintézet, Budapest 1996. pp. 42–60 ISBN: 9637147330

GELENCSÉR Gábor: Forgatott könyvek. A magyar film és az irodalom kapcsolata 1945 és 1995 között. Budapest: Kijárat Kiadó - Kosztolányi Dezső Kávéház Kulturális Alapítvány, 2015. ISBN: 9786155160479

Ajánlott irodalom:

SZÉKELY György (főszerk.), KERÉNYI Ferenc (szerk.), Magyar színháztörténet 1790-1873, Akadémiai, Budapest 1990. ISBN:2399984659020

SZÉKELY György (főszerk.), GAJDÓ Tamás (szerk.), Magyar színháztörténet 1873-1920, Magyar Könyvklub – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, Budapest, 2001. ISBN:963 05 5647

BÉCSY Tamás – SZÉKELY György (főszerk.), GAJDÓ Tamás (szerk.), Magyar színháztörténet 1920-1949, Magyar Könyvklub, Budapest, é.n. 2005. ISBN: 9635492414.

JÁKFALVI Magdolna – KÉKESI KUN Árpád (szerk.), Nemzeti színháztörténet. Előadás-rekonstrukciók 1948–1996, Theatron, Budapest 2022. ISBN: 9789638189271

GELENCSÉR Gábor: Más világok. Filmelemzések. Palatinus, Budapest 2005. ISBN: 9639578460

KOVÁCS András Bálint: A modern film irányzatai. Az európai művészfilm 1950-1980. Új Palatinus, Budapest, 2010. ISBN: 9789639578340.

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár, Dr. habil. Győrei Zsolt PhD egyetemi docens

Oktatók: Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár, Dr. habil. Győrei Zsolt PhD egyetemi docens, Prof. Dr. Kocziszky Éva, az MTA doktora (DSc)

Tantárgy neve: Kutatásmódszertan I-IV.	Kreditszáma: 24 6 kr. * 4 félév	Kódja: PHD23KUTM4-x
Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): I.- IV. félév		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja: A négy féléves kurzus során a drámatörténethez, valamint a színház- és filmtörténet részletes, kutatáselméleti szempontokat szem előtt tartó tárgyalásához kapcsolódva sajátítják el a PhD hallgatók a kutatás lefolytatását, és ennek során a tudományos írásmű elkészítését szolgáló segédletek és eljárások széles spektrumát tekintjük át. Az órák során a kutatási hipotézis megfogalmazásának, a kutatási terv elkészítésének, a tudományos írásmű szerkezetének és stílusának, a kutatási		

beszámolók megírásának módszereit, továbbá a különböző kutatási metódusokat a történeti ismeretek kritikai áttekintésével, a hozzájuk kapcsolódó szakirodalomnak szakszövegolvasással történő elsajátításával oktatjuk.

Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:

Az interaktív előadások felkészítik a PhD hallgatót egy jó minőségi disszertáció megírására és az ún. „academic writing” elsajátítására. a hozzá kapcsolódó kutatások szakszerű elvégzésére és a dolgozat megfelelő szövegezésére, érvelésmódjának kidolgozására.

A PhD hallgatóval szemben azt az elvárást fogalmazzuk meg, hogy rendelkezzen a kutatómunkához szükséges előismeretekkel, azokat fejlessze, képes legyen az önálló véleményformálásra és annak tudományos alátámasztására, saját kutatásait előadásban, disszertációjának vagy publikációjának tudományos vázlatával és részletes struktúrájának prezentálásával képes legyen bemutatni.

A hallgató

a) tudása

- Rendelkezik a bölcsészettudomány és művészettudomány tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti a művészettudomány, illetve művészetek terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- Rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az elméleti szövegek és a bemutatott műalkotások kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja az elsajátított történeti és elméleti tudás sajátos ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

c) attitűdjei

- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a kortárs művészetek jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.

-Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

Az egyaránt elméleti mind gyakorlati órák során az első és második szemeszterben „interactive reviewing” keretein belül a kortárs európai drámatörténetet vizsgáljuk színháztörténeti kontextusban, áttekintjük az utóbbi évtizedek vonatkozó hazai és nemzetközi kutatásait. A harmadik szemeszter filmelméleti és -történeti áttekintést kínál, majd a negyedik további menetében a hallgatók saját munkái, a kutatások prezentálása és közös véleményezése, a kutatási terv első változatának elkészítése és a tartalomjegyzék összeállítása következik.

A módszerek elméleti áttekintéséhez a szakirodalom kritikai elemzéséhez, a történeti anyag és a kortárs viták áttekintése járul. A kurzust konkrét példák, tudományos írásművek, doktori disszertációk elemzése és írásgyakorlatok teszik gyakorlatiassá. A feldolgozandó szakirodalom jegyzéke variábilis, alkalmazkodik a hallgatók önálló munkái során felvetődő módszertani elvárásokhoz és kérdésekhez. Abban az esetben, amennyiben a disszertációk témája szempontjából releváns, módszertani segédletet nyújtunk archívumokban, levéltárakban folytatandó kutatásokhoz, látogatást szervezünk a színház- és filmtörténeti archívumokba. Az adott kutatásokhoz kapcsolódóan foglalkozunk a különböző társtudományok vizsgálati módszereivel is.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek: elméleti előadások vizuális és auditív szemléltetőeszközökkel. Kurrens kutatómódszertani szövegek és szakirodalmi munkák megbeszélése interaktív beszélgetésekkel. A hallgatók saját írásainak bemutatása, megvitatása.

Előtanulmányi feltételek:

Kötelező minimum négy félév teljesítése PhD hallgatók számára.

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

esszéírás megadott témából otthoni munkával, beadandó házi dolgozat elkészítése

Aláírás:

A tanórák 75 százalékán való jelenlét, a vizsgaként beadandó esszé tervezetének bemutatása, megbeszélése.

Értékelés:

Az értékelés során egyenlő súllyal esik latba az órákon való aktív részvétel és a vizsgaként beadandó szöveg kutatómódszertani megalapozottsága és önálló gondolkodással megfogalmazott kifejtése. Az osztályozásnál egyenlő arányban vesszük figyelembe mindkét komponenst, bármelyik rész elégtelensége esetén a jegy elégtelen.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: 80 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Havasréti József: Tudományos írásmű. Bölcsész Konzorcium, Budapest 2006. ISBN: 963-9704-30-X

Joseph W. Moser - Margarete Landwehr - Laura Detre: A haunting past in Austrian and German literature and film Tübingen, Colloquia Germanica, 2017. ISSN 0010-1338

Christopher Balme: Einführung in die Theaterwissenschaft, Erich Schmidt Verlag GmbH & Co, 2021. ISBN: 978-3-503-20581-3

Ajánlott irodalom (tudományos szövegek elemzéséhez, részletek az alábbi könyvekből):

Peter Szondi: A modern dráma elmélete, Gondolat, Budapest 1979. ISBN: 9632806328

Bíró Béla: Drámaelmélet, Scientia, Kolozsvár 2004. ISBN: 978-973-7953-21-6

Krippendorff, Klaus: A tartalomelemzés módszertanának alapjai. Balassi Kiadó, Budapest, 1995. ISBN: 963-7873-80-5

Peter Szondi: Bevezetés az irodalmi hermeneutikába. T-Twins, Budapest, 1996. ISBN 963-9004-02-2

Erika Fischer-Lichte: A performativitás esztétikája, Budapest 2009. ISBN: 2399717/1104864.

Erika Fischer-Lichte: A dráma története, Jelenkor, Pécs 2001. ISBN: 9636762724.

Francesco Casetti: Filmelméletek 1945-1990. Osiris, Budapest, 1998. ISBN: 963-379-394-7

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Kocziszky Éva, az MTA doktora (DSc.), egyetemi tanár – Dr. habil. Stóhr Lóránt PhD, DLA egyetemi docens

Oktatók: Prof. Dr. Kocziszky Éva, egyetemi tanár az MTA doktora (DSc.) – Dr. habil. Stóhr Lóránt egyetemi docens PhD, DLA, Dr. Bátori Anna egyetemi docens PhD

Tantárgy neve: Csoportos konzultáció, kutatóműhely I-VI.	Kreditszáma: 36 6 kr. * 6 félév	Kódja: PHD23CSKKUTM6-x
Óratípus: szeminárium	Értékelés: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (3-8. félév)		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja: A tantárgy csoportos konzultációs tevékenységen alapuló kutatóműhelyként összefogja a PhD képzésben résztvevő doktoranduszok teoretikus művészeti tevékenységét és tudományos kutatásait. A tantárgy célja az SzFE-n folyó kutatásokba való bekapcsolódás elősegítése és a doktoranduszok felkészítése az intézményi és külső partneri kutatócsoportokban való szakmai részvételre. A hat féléves csoportos konzultáció, kutatóműhely tantárgy keretein belül a hallgatók közös és egyéni doktor kutatásaikból születendő szakcikkek és publikációkat hoznak létre, majd egymás szakmai és disszertációs előrehaladását értékelik és opponálják.		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:		
A hallgató		

MKKR. 8. szint szerinti film- és videoművészet / színházművészet / művészettudomány) tudományágakra vonatkozó

a) tudása

- Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.
- Rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.
- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.
- Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.
- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

c) attitűdjei

- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitaró munkavégzés szükségességének elfogadása

d) autonómiája és felelőssége

- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

3-5. félév: saját kutatási témák ismertetése, kritikai vizsgálata (opponálása), kimeneti követelmények teljesítéséhez szükséges publikációk megírása és opponálása, intézményi kutatásokba való bekapcsolódás (pl. színházzociológia) 6-8. félév: készülő disszertáció fejezetek megírása és opponálása.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

csoportos műhelymunka, műelemzések, műkritikák, tudományos publikációk elkészítése és közös feldolgozása, szakcikk és tanulmányírás, tudományos besorolású művek elemzése

Előtanulmányi feltételek:

PhD hallgatóknak kötelező 6 félév teljesítése
<p>Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is): műelemzés, kritikai bírálat, egyéni és csoportos kutatás, páros feladatok, csoportos feladatok</p> <p>Aláírás: Az aláírás megszerzése a gyakorlati jegy vagy a kollokviumra bocsájtás előfeltétele a félévközi feladatokat határidőre, értékelhető színvonalon történő teljesítése és aktív órai részvétel.</p> <p>Értékelés: Gyakorlati jegy ötfokozatú osztályzással</p> <p>A tantárgyért felelős szervezeti egység: SZFE Doktori Iskola</p>
Kontaktóra: össz. 120 kontaktóra, 20 tanóra / félév
<p>Kötelező irodalom: A hallgató saját kutatási témájában releváns hazai és nemzetközi szakirodalom; az intézmény kutatások szempontjából releváns hazai és nemzetközi szakirodalom (a kurzusleírásban specifikálandó)</p> <p>Ajánlott irodalom: művészettudományi és társadalomtudományi kutatómódszertan (kvalitatív és kvantitatív)</p> <p>Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár, PhD programvezető Oktatók: Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár, Prof. Dr. Kocziszky Éva egyetemi tanár, az MTA doktora (DSc.)</p>

4. DLA TÖRZSTÁRGYAK

Tantárgy neve: Színházi műhelykurzus I-IV.	Kreditszáma: 24 4 félév * 6 kr.	Kódja: DLA23SZMK4-x
Óratípus: előadás_	Értékelés: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-4. félév		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja:		

A tantárgy célja, hogy elmélyült gyakorlati és elméleti ismereteket nyújtson a színházművészet különböző dimenzióiban. A kurzus tematikus megközelítése a színházi stílusoktól a művészetalkotások befogadásán át az esztétikai elemzésekig terjed, és lehetőséget biztosít a hallgatóknak, hogy saját alkotói és kutatói képességeiket fejlesszék. Az egyes félévek fókuszával az idővel mélyülő tudás a színház történetéről, esztétikájáról, a nézői befogadásról és a színházi filozófiáról hozzájárul a résztvevők DLA doktori fokozatának magas szintű szakmai és alkotói teljesítményéhez.

Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:

A hallgató.

a) tudása

- Megfelelő kutatási szintű ismerettel rendelkezik a színházművészet általános és specifikus jellemzőiről, legfontosabb irányairól.
- Érti és alkotásai során használja a színházművészet elméleti és gyakorlati összefüggéseit, a fogalmi rendszereket, terminológiát.

b) képességei

- Képes a színházművészet kreatív analízisére, speciális összefüggések újszerű megfogalmazására, értékelő és kritikai tevékenységre.
- Képes új színházi alkotások megvalósítására, az elméleti összefüggések tudományos igényű elemzésére és kutatására.

c) attitűdjei

- Érdeklődése és tanulási képessége révén képes a szakterület jelenleg még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítására.
- Szilárd szakmai elkötelezettsége révén elhivatott az új utak, keresésére, a technológiai újítások integrálására.

d) autonómiája és felelőssége

- Kreatív alkotói szemlélettel kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Kooperációs képességei révén képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában, folyamatokban vezetői feladatokat vállalni.
- Egyenrangú vitapartner a művészetek terület szakembereivel.

A tantárgy tartalma:

Első félév: Filozófia, esztétika és nézői befogadás a színházművészetben

A félév témái során fókuszba kerülnek a színház és kultúrák találkozásának, a filozófia hatásának, egyedi látásmódoknak, a színház és társművészetek közötti átjárásnak, valamint a nézői befogadás és élmény szerepének témakörei. Ezek a témák szélesítik a perspektívát és mélyebb megértést nyújtanak a színházi művészet sokrétű dimenzióiról.

Főbb témák:

- **Színház és a kultúrák keresztezése:** Különböző kultúrák, hagyományok és esztétikai értékek találkozása a színházművészetben
- **Színház és filozófia:** Filozófiai irányzatok hatása a színházművészetre.
- **Egyedi látásmódok:** Színpadi látásmódok esztétikai megközelítések a színházművészetben
- **Színház és a társművészetek:** Az esztétikai átjárás a színház és a filmművészet között
- **Nézői befogadás és élmény:** A nézői perspektíva és érzékelés szerepe a színházi előadások értelmezésében.

Második félév: Színház és művészeti kifejezési formák

A félév fő témái az összekapcsolódó művészeti formák és a színház közötti dinamikát járják körül. Vizsgáljuk a színház és film viszonyát, a képzőművészet hatását, a hang és zene szerepét az érzelmi hatásokban, a fény és árnyék esztétikai kiemelkedését, valamint a színházi előadások változatos kifejezőeszközeinek esztétikai hatásait.

Főbb témák:

- **Színház és film:** A színházi és film művészeti közötti kapcsolatok, adaptációk és hatások.
- **Színház és képzőművészet:** Képzőművészeti áramlatok és azok hatása a színházművészetre.
- **Hang, zene és atmoszféra:** A hangszerek, a zene és a hanghatások szerepe a színházi atmoszféra és az érzelmi hatás kialakításában.
- **Fény és árnyék:** Az árnyékok és a fényhasználat szerepe az esztétikai megjelenítésben és a hangulatkeltésben.
- **Színházi kifejezőeszközök változatossága:** A különböző kifejezőeszközök, például pantomim, tánc vagy színészi beszéd, esztétikai hatásai.

Harmadik félév: Filozófia és nézői befogadás a színházművészetben

A félév a színházművészet és társadalmi kontextusának kölcsönhatását vizsgálja. Az új technológiák szerepét, a színházi fenntarthatóság kérdéseit, a kulturális sokszínűséget és a színházi aktivizmus potenciálját elemezzük, reflektálva a modern társadalmi és gazdasági kihívásokra

Főbb témák:

- **Színház és technológia:** Az új technológiák szerepe és hatása a színházi előadásokban.
- **Színházi és fenntarthatóság:** A színházi előadások pénzügyi és fenntarthatósági szempontjai.
- **Kulturális különbségek a színházban:** A különböző kultúrák és hagyományok megjelenése a színházi művészetben.
- **Színházi társadalmi aktivizmus:** A színház szerepe a társadalmi problémák felvetésében

Negyedik félév:

A félév témái a magyar színházi hagyományok mélyebb megértését célozzák: felfedezik a meghatározó magyar színházi irányzatokat és hatásukat a hazai színház fejlődésére. Elemzik, hogyan kapcsolódnak a magyar színházi hagyományok a nemzetközi színházi tendenciákhoz. Hogyan alakultak a színházi alkotások értékelési szempontjai, azok miként hatottak színházi kultúránkra. Ezenkívül lehetőség nyílik a hallgatóknak saját diplomamunkájukhoz kapcsolódó téma önálló kidolgozására és prezentálására, elősegítve a reflektív és kritikus szemléletet a színházművészet területén.

Főbb témák:

- **A magyar színházi irányzatok megfigyelése és hatása:** Vizsgáljuk a meghatározó magyar színházi irányzatokat, és elemezzük, hogyan formálták a magyar színház fejlődését és alkotói stílusokat.

- **Magyar színházi hagyományok nemzetközi összefüggésben:** A magyar színházi hagyományok a nemzetközi színházi tendenciák és irányzatok tükrében. Vizsgáljuk, hogy milyen kapcsolódási pontok és hatások észlelhetők a magyar színház és a nemzetközi színházi közeg között ebben az időszakban.
- **Kritikus gondolkodás a színházművészetben:** Kritikai gondolkodás és színházi kritika jelenségei Magyarországon. Vizsgáljuk, hogyan alakultak a színházi alkotások értékelési szempontjai és miként befolyásolták a színházművészetre való hatást.
- **Egyéni diplomamunkához kapcsolódó tématerület önálló kidolgozása:** A hallgatók diplomamunkájukhoz kapcsolódó témáinak önálló kidolgozása. Az önállóan kidolgozott témákat prezentációját követően csoportos értékelés és vita.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

- Elméleti előadás, vizuális és auditív szemléltetőeszközök alkalmazásával.
- Esettanulmányok ismertetése, vita. Önálló projektmunka csoportos elemzéssel – értékeléssel.
- Kihelyezett óra, kulturális intézmény látogatása szakértői bevonással.

Előtanulmányi feltételek: 4 félév teljesítése kötelező DLA színházas hallgatóknak, 2 félév kötelező DLA hallgatóknak

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

esszéírás a kurzusoktató féléves tematikája alapján választott témából

Aláírás: A gyakorlati órákon való részvétel

Értékelés:

Megajánlott kollokviumi jegy a szemeszter során végrehajtott feladatokra.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: 80 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Barba, Eugénio–Savarese, Nicola: A színház öt kontinense. Tények és legendák a színész materiális kultúrájáról. Színház- és Filmművészeti Egyetem, Budapest, 2023. ISBN: 978 615 5791 14 7

Fischer-Lichte, Erika: A dráma története. Ford. Kiss Gabriella. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2001. ISBN: 963 676 272 4

Innes, Christopher–Shevtsova, Maria: The Cambridge Introduction to Theatre Directing. Cambridge, C.U.P., 2013. ISBN: 9781139016391

Képes színháztörténet. Ford. Imre Zoltán. Magyar Könyvklub, Budapest, 1999. ISBN: 963 548 971 4

Kotte, Andreas: Színháztörténet. Jelenségek és diskurzusok. Ford. Berta Erzsébet, Edit Kotte, Balassi Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 978 963 456 069 2

Simhandl, Peter: Színháztörténet. Ford. Szántó Judit. Helikon Kiadó, Budapest, 1998. ISBN: 963 208 533 7

Ajánlott irodalom:

Bécsy Tamás: A drámamodellek és a mai dráma. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1974. ISBN: 963 05 0098 1

Színházi antológia. XX. század. szerk. Jákfalvi Magdolna. Balassi kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 963 506 313 X

Szondi, Péter: A modern dráma elmélete. Ford. Almási Miklós. Gondolat Kiadó, Budapest, 1979. ISBN: 963 280 632 8

Színház és társadalom, szerkesztette DERES, Kornélia és HERCZOG, Noémi, JAK +Prae Kiadó, 2018. ISBN: 9786155070617

Honti Katalin: Színház. Típusok és alapfogalmak, Budapest, Corvina, 2007. ISBN: 978 963 13 5667 0

Erika Fischer-Lichte: Theatre, Sacrifice, Ritual: Exploring Forms of Political Theatre. Routledge Chapman & Hall, London / New York 2005, ISBN: 978-0-415-27675-7.

Tantárgyfelelős: Rátóti Zoltán Kossuth-díjas egyetemi tanár, Dr. Herczeg Tamás PhD egyetemi docens

Oktatók: Vidnyánszky Attila Kossuth-díjas egyetemi tanár, Dr. Bodolay Géza DLA egyetemi docens, Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár, Prof. Dr. Balázs Géza CSc. egyetemi tanár, Dr. Zalán János PhD, DLA egyetemi docens, Prof. Dr. Hegedűs D. Géza DLA egyetemi tanár, Szarvas József Kossuth-díjas egyetemi tanár, Rátóti Zoltán Kossuth-díjas egyetemi tanár

Tantárgy neve: Mozgóképművészeti műhelykurzus I-IV.	Kreditszáma: 24 6 kr. * 4 félév	Kódja: DLA23MKM4-x
Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (1-4. félév)		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja: A tantárgy célja, hogy elmélyült gyakorlati és elméleti ismereteket nyújtson a mozgóképművészet különböző területein. A kurzus tematikus megközelítése a mozgóképművészeti alkotások befogadásán keresztül, a kapcsolódó tudományterületek megismerésén át a művek esztétikai elemzéséig terjed, ezáltal lehetőséget biztosít a hallgatóknak, hogy a különböző stílusok, irányzatok, módszerek elsajátításával alkotói és kutatói képességeiket fejlesszék. A félévek során a mozgóképművészet történetéről, esztétikájáról, etikájáról, filozófiájáról idővel mélyülő tudás hozzájárul a résztvevők DLA doktori fokozatának magas szintű szakmai és alkotói teljesítményéhez.		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:		
A hallgató		
a.) tudása		

- Rendelkezik a filmtudomány és a film- és videoművészet általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak, stílusainak, alkotói módszereinek, összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.
- Alkotó módon megérti a film- és videoművészet elméleti és gyakorlati összefüggéseit, a fogalmi rendszereket, terminológiát.

b) képességei

- Képes a film- és videoművészet kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására, értékelő és kritikai tevékenységre.
- Képes új film- és videoművészeti projektek tervezésére, megvalósítására, az elméleti összefüggések tudományos igényű elemzésére és kutatására.
- Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.

c) attitűdjei

- Érdeklődése és tanulási képessége révén képes a film- és videoművészet jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen problémáinak azonosítására és megoldásának kutatására.
- Szilárd szakmai elkötelezettsége révén elhivatott az új utak, keresésére, a technológiai újítások integrálására.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Kooperációs képességei révén képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában, folyamatokban vezetői feladatokat vállalni.
- Egyenrangú vitapartner a művészetek terület alkotó szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja a film- és videoművészet elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

Első félév: játékfilmes hatásmechanizmusok

A félév során különböző filmes hatásmechanizmusok kerülnek fókuszba, ezen mechanizmusok működési módjainak és komponenseinek elemző bemutatásával, filmtörténeti kontextusban. Ezek a témák szélesítik a perspektívát és mélyebb megértést nyújtanak a mozgóképes művészet sokrétű dimenzióiról.

Főbb témák:

- Dramaturgiai eljárások eltérő filmtörténeti korszakokban és stílusokban. A cselekmény felépítése és a dráma ereje. Klasszikus és modern elbeszélés.
- A képi kompozíció és annak hatásmechanizmusa a modern és klasszikus filmben, művészettörténeti kitekintésben.
- A hangkulissza ereje, a hang és képek viszonya, zenetörténeti kitekintésben.
- Az időkezelés a filmben mint a hatásmechanizmus legfőbb szervező elve
- A vágás hatásmechanizmusa a korábban tárgyalt témák fényében. A vágás mint a film legfőbb szervező ereje: vágás és dramaturgia, vágás és időkezelés, vágás és hang, vágás és zene viszonya.

Második félév: a dokumentumfilm határterületei

A félév során egyrészt a kortárs dokumentumfilm legújabb formabontó trendjei és tendenciái kerülnek fókuszba (szenzoriális dokumentumfilm, animációs dokumentumfilm, found footage film, hibrid

dokumentumfilm, slow cinema) szemléletes példákon keresztül, másrészt a non-fikciós történetmesélés egy új formája, az interaktív, multimédia, web-dokumentumfilm vagy más néven i-doc. A kurzus azokra a kérdésekre fókuszál, hogy a dokumentumfilmes történetmesélés lineáris formáin túl milyen eszközök, multimédiás platformok, cross- és transzmédia elemek vonhatóak be a kutatási-, az alkotási-, (a film befejezése után, pedig) a terjesztési folyamatba? Miként lehet a lineáris dokumentumfilm köré cross- vagy transzmédia kampányt építeni? Hogyan lép kölcsönhatásba egymással a lineáris dokumentumfilm és az interaktív weboldal? Milyen befogadói szokásokat implikál egyazon téma különböző mediális platformokon való feldolgozása (lineáris film vs. interaktív weboldal). A félév célja, hogy a megismert kortárs filmkészítési trendek és új non-fikciós történetmesélés technikák kísérletezésre ösztönözzék a doktoranduszokat.

Főbb témák:

- A non-fikciós történetmesélés lehetőségeinek a kiterjesztése más mediális platformokra.
- Interaktív web-dokumentumfilm.
- Multimédia, transzmédia, crossmédia.
- Non-fikciós történetmesélés VR projektekben.
- Dokumentumfilm és képzőművészet.

Harmadik félév: a stilizáció formái és a társművészetek

A félévi kurzus a "stilizáció" nehezen körberajzolható témaköréről szól. A stilizációs eljárások megragadásához segítséget adnak a társművészetek. Az órák a művészeti formák és a mozgóképművészet közötti dinamikát járják körül. Ennek keretében vizsgáljuk a színház és film viszonyát, a képzőművészet hatását, a hang és zene szerepét, a fény és árnyék dialektikáját.

Főbb témák:

- Mi a stilizáció? Stílus és stilizáció. Realizmus, dokumentarizmus és stilizáció. A film rendszerén belüli stilizációs eljárások analízise.
- Film és színház: A színház- és filmművészet közötti kapcsolatok, adaptációk és hatások történeti és esztétikai kontextusban.
- Film és képzőművészet: képzőművészeti áramlatok és azok hatása a filmművészetre.
- Hang, zene és atmoszféra: A hangszerek, a zenei irányzatok és hanghatások szerepe a filmnyelvre és az érzelmi hatások kifejezésére.
- Fény és árnyék: A világítás, az árnyékok és a kontrasztarány szerepe és evolúciója a filmes stílusirányzatokban és műfajokban. Történeti és esztétikai perspektívák.
- Filmes műfajok viszonya a társművészetekhez. Az irodalom hatása a játékfilmesfilmes műfajokra.
- A tánc szerepe a filmekben: eltérő hagyományok és hatások, alkotói módszerek megismerése.

Negyedik félév: etika a dokumentumfilmben

A filmkészítő etikája alapvetően meghatározza a dokumentumfilmes munkáját. A félév során válogatott filmminták elemzésével finomodik a hallgatók etikai hozzáállása. A példákon keresztül ráhangolódnak arra, hogyan ismerjék fel és kezeljék az etikai kérdéseket. A kurzus olyan dokumentumfilmeket vagy filmrészleteket vesz sorra, amelyek tipikus etikai kérdéseket vetnek fel. E filmek olyan helyzeteket mutatnak meg, amelyekkel a hallgatók valószínűleg találkoznak majd dokumentumfilmes gyakorlatuk során; elemzésük és csoportos megvitatásuk érzékenyíti a hallgatókat arra, hogyan építsenek ki és

tartsanak fenn kapcsolatot filmjeik szereplőivel, tudatossá teszi az etikai kérdésekkel kapcsolatos fellépéseiket, döntéseiket.

Főbb témák:

- Művészet és politika - hogyan konfrontálódjunk a karakterekkel? Hol a határ dokumentumfilm és propaganda között? Felelősek vagyunk-e filmesként a filmünk által keltett hatásért?
- Elkötelezettség vagy manipuláció? A cél szentesíti az eszközt? Hol a határa a tények kreatív használatának?
- Védtelen emberek a dokumentumfilmekben. Hogyan lehet filmet készíteni azokról, akik nem tudnak tudatosan beleegyezni (gyerekek, szenilisek, drogosok stb.)?
- Filmkészítő vagy szociális munkás – filmezzük a valóságot vagy beavatkozunk és segítünk?
- A rendező mint családtag – bizalom, felelősség.
- Személyes archív anyagok nyilvánosságra hozatala.
- Ítélni vagy sem – filmek azokról, akikkel nem szimpatizálunk, vagy nem értünk egyet.
- Hogyan kezeljük a prekoncepciót és előítéletet?

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

- Elméleti előadás, vizuális és auditív szemléltetőeszközök alkalmazásával.
- Esettanulmányok ismertetése, projekt központú, interaktív feldolgozása.

Előtanulmányi feltételek:

DLA Filmes hallgatóknak kötelező 4 félév, DLA hallgatóknak kötelező min. 2 félév teljesítése

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tétel felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

Esszéírás a kurzus egy-egy választott témájából.

Aláírás: Feltétele a gyakorlati órák 75%-án való részvétel.

Értékelés:

Megajánlott kollokviumi jegy a szemeszter során végrehajtott feladatokra.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: 80 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

André Bazin: *Mi a film?* Osiris, Budapest 1995. ISBN: 9633790719

Bíró Yvette: *A hetedik művészet*, Osiris, Budapest 2003. ISBN: 9789633894460

David Bordwell: *On the History of Film Style*, Irvington Way Press, 2018. ISBN: 0-674-63428-4

Bill Nichols: *Representing Reality: Issues and Concepts in Documentary*, Bloomington, Indiana University Press, 1991. ISBN-13: 978-0253206817

Marsha McCreadie: *Documentary Superstars – How Today's Filmmakers Are Reinventing the Form*, New York, Allworth Press, 2008. ISBN-13: 978-1-58115-508-2

Ajánlott irodalom:

William McBride: Stylized Moments: Turning Film Style Into Meaning, 2013. ISBN: 9781301579372
Paul Schrader: Transzcendentális stílus a filmben, Atlantisz, Budapest 2011. ISBN: 9789638912213
Egri Lajos: A drámaírás művészete, Vox Nova, 2010. ISBN: 978-9630658263
Zurbó Dorottya: Dokumentumfilm-készítés a digitális interface korában. Történetmesélési technikák és felhasználási stratégiák a lineáris és web-dokumentumfilmben. DLA Doktori disszertáció. Budapest, Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2021. http://www.szfe.hu/wp-content/uploads/2021/06/Zurbo_Dorottya_doktori_disszertacio_teljes_anyag_20210322.pdf
Gaudenzi, Sandra: The Living Documentary: from representing reality to co-creating reality in digital interactive documentary. Doctoral thesis. 2013. Goldsmith: University of London. http://research.gold.ac.uk/7997/1/Cultural_thesis_Gaudenzi.pdf
Tantárgyfelelős: Dr. habil. Kékesi Attila DLA egyetemi docens, Dr. Vecsernyés János DLA egyetemi docens
Oktatók: Dr. habil. Kékesi Attila DLA egyetemi docens, Dr. Vecsernyés János DLA egyetemi docens, Prof. Em. Almási Tamás, Dr. Csujka László, Dr. Zurbó Dorottya, Dr. Pacskovszki József, Káel Csaba Kossuth-díjas egyetemi tanár

Tantárgy neve: Igazgatás és menedzsment I-II. Kreditszáma: 12 Kódja: DLA23IGME2-x 6 kr. * 2 félév	
Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (3-4. félév)	
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint	
Az oktatás nyelve: magyar	
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)	
A tantárgy célja: A tantárgy célja, hogy megalapozza és fejlessze a hallgatók stratégiai gondolkodását, vezető készségeit és döntéshozatali kompetenciáit. Célunk a rendszerszemlélet kialakítása, a változáskezelés és erőforrásallokáció képességeinek fejlesztése, valamint az etikus vezetés elveinek megértése és gyakorlása. Cél továbbá az innovációra való nyitottság, hatékony kommunikációs és teljesítménymenedzsment készségek kiépítése, a hallgatók felkészítése a változó szervezeti és modern üzleti környezet kihívásaira, a vezetői szerepkör sikeres betöltésére.	
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:	
A hallgató	
a) tudása	
- Mélyrehatóan megérti az igazgatás és menedzsment terület összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó fogalmi rendszereket, valamint megtanulja az ezekre épülő terminológiát.	

b) képességei

- Képes alkalmazni és fejleszteni az igazgatás és menedzsment terület sajátos és problémamegoldási módszereit. Alkalmos szervezetek és projektek vezetésére, folyamatok menedzsmentjére.
- Képes az előre nem látható szakmai menedzsmenti kihívások azonosítására.
- Képes az igazgatás és menedzsment területén releváns új dinamikák és a személyes, közösségi élet szempontjából jelentős összefüggések feltárására.

c) attitűdjei

- Olyan érdeklődéssel, az új elméletek és gyakorlatok iránti tanulási képességgel rendelkezik, amely lehetővé teszi a szakterület új módszerek, elméletek befogadását és alkalmazását.
- Hozzáállására jellemző a szilárd szakmai elkötelezettség, etikus és humanista attitűd, az innovatív megközelítések iránti elhivatottság, valamint a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Az igazgatás és menedzsment területén alkotó és kreatív önállósággal kezdeményez új tudásterületeket és gyakorlati megoldásokat.
- Magas szintű vezetői szerepkörben és szoros kooperációval részt tud venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Felelősségteljesen vállalja a szakterületéhez kapcsolódó elméleti és gyakorlati kérdésekben az új etikai dilemmák felvetését és megoldását.

A tantárgy tartalma:**1.félév:**

- Menedzsment és projektmenedzsment-alapfogalmak
- A termék és szolgáltatás jellegzetessége, piaci összefüggések.
- Kulturális gazdaság és a piac összefüggései, termékek, szolgáltatások, helyettesítő termékek. Versenyképesség és kockázatmenedzsment. Esettanulmány.
- Városok közötti verseny- genius loci. Logisztikai városok - infrastrukturális fejlesztések kulturális és gazdasági hatásai.
- Kulturális tőke és megtérülése. Esettanulmány.
- Igazgatás, vezetéselmélet - vezetési kompetenciák, vezetési attitűdök, vezetői típusok
- Marketing és kulturális marketing, nézőkutatás. Esettanulmány
- Kommunikáció, művészeti kommunikáció. Esettanulmány
- Önálló projektmunkák bemutatása.

2.félév:

- Projekttervezés, stratégiaalkotás. Esettanulmány.
- Művészeti projektek sajátosságai. Esettanulmányok.
- Művészeti területet érintő ágazati törvények. Művészeti szervezetek jellegzetességei, művészeti igazgatás.
- Innováció- művészeti innováció. Esettanulmány.
- Művészeti alkotások és jog, szerzői jogi alapfogalmak. Esettanulmány.
- Művészeti pályázatok, pályázati logika és pályázati írás, pályázati lehetőségek. Vezetői pályázatok. Esettanulmányok.
- Önálló projektmunkák bemutatása, csoportos értékelés és vita.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

elméleti kurzusnál:

- Elméleti előadás, vizuális és auditív szemléltetőeszközök alkalmazásával.
- Esettanulmányok ismertetése, vita. Önálló projektmunka csoportos elemzéssel – értékeléssel.
- Kihelyezett óra, kulturális intézmény látogatása szakértői bevonással

Előtanulmányi feltételek: DLA hallgatóknak 2 félév kötelező, PhD hallgatóknak 1 félév kötelező

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

Önálló, féléves projektterv elkészítése és prezentáció formájában való bemutatása

Aláírás: Feltétele a gyakorlati órákon való részvétel.

Értékelés: A félév során a hallgatók önállóan dolgoznak projektterven. A beadott féléves feladatot prezentáció formájában mutatják be. A gyakorlati pontszám a beadott anyag és a prezentáció együttes értékelése. A féléves feladatok alapján megajánlott jegy.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: össz. 40 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Demeter Krisztina, Gelei Andrea, Matyusz Zsolt, Nagy Judit: Tevékenységmenedzsment, Kiadó: Akadémiai Kiadó, 2022. ISBN: 9789634547990

Herczeg Tamás: Színházvezetés. Szegedi Szabadtéri Nonprofit Kft. kiadása, Szeged, 2014., ISBN 978-963-88394-4-2

Görög M.: Bevezetés a projektmenedzsmentbe. AULA kiadó, 1999., ISBN 963-921-5

Fazekas Ildikó – Harsányi Dávid: Marketingkommunikáció érthetően, Szókratész Külgazdasági Akadémia, 2011. ISBN 9637163 530

John C. Maxwell: The 5 Levels of Leadership, Center Street, 2011. ISBN-10159995365X, ISBN-13978-159995365

Ajánlott irodalom:

Pavluska Valéria: Kultúramarketing, Akadémia Kiadó, 2017. ISBN: 978 963 059 881 1

Bíró Péter: Menedzserművészek, művész menedzserek, T. Bálint kiadó, Budapest, 2012. ISBN 9789638902481

Görög M.: A projektvezetés mestersége, Aula Kiadó Kft, 2003. ISBN: 9789639478572

Előadó-Művészeti Törvény, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0800099.tv> (utolsó letöltés: 2021.04. 16.)

Theodore W. Schultz: Investment in Human Capital, Free Pr. 1971. ISBN-10:0029282209, ISBN-13: 978-0029282205

Tantárgyfelelős: Dr. Zalán János PhD, DLA egyetemi docens, Dr. Herczeg Tamás PhD egyetemi docens
Oktatók: Dr. Zalán János PhD, DLA egyetemi docens. - Dr. Herczeg Tamás PhD. egyetemi docens

Tantárgy neve: Kutatásmódszertan DLA 1-2.	Kreditszáma: 12 6 kr. * 2 félév	Kódja: DLA23KM2-x
Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (1-2. félév)		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
A tantárgy célja: A két féléves kurzus célja, hogy megismertesse a DLA hallgatókat a kutatás lefolytatását és a műalkotással kísért művészeti doktori disszertáció előállítását szolgáló segédletek és eljárások módszertanával, valamint az elsajátított elméleti ismeretek birtokában segítséget nyújtson a kutatási hipotézis megfogalmazásában, a kutatási terv elkészítésében, a tudományos írásmű szerkezetének és stílusának, a különböző témájú film- és színházművészeti fókuszú művészeti doktor disszertációkhoz kapcsolódó kutatási metódusok kialakításában.		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények: Az interaktív előadások felkészítik a DLA hallgatót egy jó minőségű művészeti disszertáció megírására: megfelelő szövegezésére, érvelésmódjának kidolgozására és a hozzá kapcsolódó műalkotás(ok) szakszerű elkészítésére.		
A hallgató		
a) tudása		
<ul style="list-style-type: none">- Rendelkezik a film- és videoművészet, színházművészet tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.- Alkotó módon megérti a színházművészet, filmművészet összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.- Rendelkezik adott film- és videoművészet, színházművészet önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.		
b) képességei		
<ul style="list-style-type: none">- Képes a filmes és színházi szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.- Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.- Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.- Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.		

c) attitűdjei

- Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a filmes és színházi szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.
- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitarító munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

A kurzus során a kutatás lefolytatását és a műalkotással kísért művészeti doktori disszertáció elkészítését szolgáló segédletek és eljárások módszertanát tekintjük át. Az órák során a kutatási hipotézis megfogalmazásának, a kutatási terv elkészítésének, a tudományos írásmű szerkezetének és stílusának, a kutatási beszámoló, kutatási pályázatok és konferenciaabsztraktok megírásának módszereit, továbbá a különböző film- és színházművészeti fókuszú kutatási metódusokat tanulmányozzuk. A módszerek elméleti áttekintése után a kurzust konkrét példák, tudományos írásművek, doktori disszertációk elemzése és írásgyakorlatok teszik gyakorlatiassá, rugalmasan alkalmazkodva a hallgatók önálló munkái során felmerülő módszertani kérdésekhez. A kurzus második felében a hallgatók saját munkái, a kutatások prezentálása és közös véleményezése, a bevezetés megírása és a tartalomjegyzék összeállítása következik.

A feldolgozandó szakirodalom jegyzéke is variábilis, alkalmazkodik a hallgatók önálló munkái során felvetődő módszertani elvárásokhoz és kérdésekhez.

Elméleti témakörök (1-2. félév):

- A tudományos kutatás fogalma
- A tudományos kutatás folyamata
- Témaválasztás, kutatási probléma meghatározása
- A kutatás előzményei (források, szakirodalom)
- Kutatási célok hipotézisek meghatározása
- Kutatási terv készítése
- Adatgyűjtés tervezése
- Kutatási módszerek (kvantitatív, kvalitatív)
- Kutatási eszközök
- A mintavétel alapfogalmai és formái
- Adatgyűjtés és elemzés
- Ok-okozati összefüggések vizsgálata
- Következtetések
- A tudományos írás (Academic writing)
- Mások tudományos írásainak analízáló értékelése (Interactive reviewing)

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

Frontális előadás, vizuális és auditív szemléltetőeszközök, művek és műrészletek bemutatása, kiselőadás, mű- és/vagy előadáselemzés, valamint interaktív műhelymunka.

Előtanulmányi feltételek:

DLA hallgatóknak kötelező 2 félév teljesítése

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tételek felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

vizsgafeladatként beadandó esszé elkészítése

Aláírás:

A tanórák 75 százalékán való jelenlét és azokon aktív közreműködés.

A félévközi feladatok határidőre, értékelhető színvonalon való teljesítése.

Értékelés:

Az értékelés során egyenlő súllyal esik latba az órákon való aktív részvétel és a vizsgafeladatként beadandó szöveg kutatómódszertani megalapozottsága és önálló gondolkodással megfogalmazott kifejtése. A két komponens bármelyik részének elégtelensége esetén a jegy elégtelen.

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: össz. 40 kontaktóra, 20 tanóra / félév

Kötelező irodalom:

Havasréti József: Tudományos írásmű. HEFOP Bölcsész Konzorcium. Pécsi Tudományegyetem, 2006. ISBN: 963970430x

Blaskó Ágnes – Hamp Gábor: Írás 1.0 – Az ötlettől a jól strukturált szövegig. Typotex, Budapest 2007. ISBN: 978-963-9664-65-4

Ajánlott irodalom:

Peter Szondi: A modern dráma elmélete, Gondolat, Budapest 1979. ISBN: 9632806328.

Bíró Béla: Drámaelmélet, Scientia, Kolozsvár 2004. ISBN: 978-973-7953-21-6

Krippendorff, Klaus: A tartalomelemzés módszertanának alapjai. Balassi Kiadó, Budapest, 1995)

Peter Szondi: Bevezetés az irodalmi hermeneutikába. T-Twins, Budapest, 1996. ISBN 963-9004-02-2

Erika Fischer-Lichte: A performativitás esztétikája, Budapest 2009. ISBN: 2399717/1104864.

Erika Fischer-Lichte: A dráma története, Jelenkor, Pécs 2001. ISBN: 9636762724.

Francesco Casetti: Filmelméletek 1945-1990. Osiris, Budapest, 1998. ISBN 963-379-394-7

Tantárgyfelelős: Dr. Vecsernyés János DLA egyetemi docens, Prof. Dr. Sepsi Enikő PhD egyetemi tanár

Oktatók: Dr. habil. Győrei Zsolt PhD egyetemi docens, Dr. Szirtes Balázs, Dr. habil. Stóhr Lóránt PhD, DLA egyetemi docens

Tantárgy neve: Csoportos konzultáció, kutatóműhely I-VI.	Kreditszáma: 36 6kr. * 6 félév	Kódja: DLA23CSKKUTM6-x
Óratípus: szeminárium	Értékelés: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): mintatanterv szerint (3-8. félév)		
A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: mintatanterv szerint		
Az oktatás nyelve: magyar		
A tantárgy előtanulmányi követelményei: nincsenek		
A tantárgy besorolása: kötelező		
A tantárgy órarendi beosztása: mintatanterv szerint (20 tanóra / félév)		
<p>A tantárgy célja: A tantárgy csoportos konzultációs tevékenységen alapuló kutatóműhelyként összefogja a DLA képzésben résztvevő doktoranduszok művészeti tevékenységét és alkotómunkáját. A tantárgy célja az SzFE-n folyó teoretikus és gyakorlati művészeti projektekbe való bekapcsolódás elősegítése és a doktoranduszok felkészítése az intézményi és külső művészeti alkotóközösségekben való szakmai részvételre. A hat féléves csoportos konzultáció, kutatóműhely tantárgy keretein belül a hallgatók közös és egyéni doktori kutatásaikból születendő szakkikket és alkotásokat hoznak létre, majd egymás szakmai és disszertációs előrehaladását értékelik és opponálják.</p>		
Fejlesztendő kompetenciaterületek, tanulási eredmények:		
A hallgató		
a) tudása		
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével. - Alkotó módon megérti az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát. - Rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel. 		
b) képességei		
<ul style="list-style-type: none"> - Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre. - Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit. - Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani. - Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására. - Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére. 		
c) attitűdjei		
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. 		

- Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

d) autonómiája és felelőssége

- Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
- Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.
- Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

A tantárgy tartalma:

3-5. félév: saját kutatási témák ismertetése, kritikai vizsgálata (opponálása), kimeneti követelmények teljesítéséhez szükséges alkotómunkák forgatókönyvének, szövegek könyvének megtervezése stb., publikációk megírása és opponálása, intézményi művészeti tevékenységbe való bekapcsolódás 6-8. félév: készülő disszertáció fejezetek megírása és opponálása, kapcsolódó műalkotás létrehozásának kritikai elősegítése.

Az alkalmazott felsőoktatás-pedagógiai módszerek:

csoportos műhelymunka, workshop és alkotótevékenység, szakcikk és publikációk elkészítése és közös feldolgozása, művek és vonatkozó művészeti alkotások elemzése

Előtanulmányi feltételek:

DLA hallgatóknak kötelező 6 félév teljesítése

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei (kollokvium esetén a tétel felsorolása és a vizsga értékelési szempontjai is):

műelemzés, kritikai bírálat, egyéni és csoportos kutatás, páros feladatok, csoportos feladatok

Aláírás:

Az aláírás megszerzésének feltétele a félévközi feladatokat határidőre, értékelhető színvonalon történő teljesítése és aktív órai részvétel. Az órák 75%-án való személyes részvétel.

Értékelés:

Gyakorlati jegy ötfokozatú osztályzással

A tantárgyért felelős szervezeti egység:

SZFE Doktori Iskola

Kontaktóra: össz. 120 kontaktóra, 20 kontaktóra / félév

Kötelező irodalom: A hallgató saját kutatási témájában, alkotóművészeti tevékenységében releváns hazai és nemzetközi szakirodalom

Ajánlott irodalom:

A hallgató saját kutatási témájában, alkotóművészeti tevékenységében releváns hazai és nemzetközi szakirodalom

Tantárgyfelelős: Kiss-B. Atilla Kossuth-díjas egyetemi tanár DLA programvezető

Oktatók: Kiss-B. Atilla Kossuth-díjas egyetemi tanár DLA programvezető, Dr. habil. Kékesi Attila DLA egyetemi docens programvezető-helyettes